

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Фінансова грамотність

спеціальність	не обмежено	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	не обмежено	факультет	ННІ Кіберпорт
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	фінансів, банківської справи та страхування

ВИКЛАДАЧ

Жиякова Олена Валеріївна

Вища освіта – спеціальність «Фінанси і кредит»

Науковий ступень - кандидат економічних наук 08.00.04 Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Вчене звання - доцент кафедри фінансів та обліку

Досвід роботи – більше 23 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор більше 10 тематичних публікацій;
- учасник наукових і методичних конференцій;
- незалежне професійне консультування учасників страхового ринку.

телефон	0506687083	електронна пошта	ovz1913@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle

До викладання дисципліни долучені: канд. екон. наук, доц.. Лисак Г.Г.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей щодо ефективного управління особистими фінансами у контексті підвищення рівня фінансової грамотності.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	- вміння планувати сімейний бюджет, грамотно управляти витратами (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК07, ЗК08,СК01, СК03, СК06, ПР01, ПР05, ПР10) / практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання - вміння робити заощадження, накопичувати капітал, приймати рішення щодо ефективності інвестування (ЗК02, ЗК05, ЗК08,СК04, СК06, ПР01, ПР02, ПР08) / практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання - здатність правильно вибирати джерела фінансування, кредити (ЗК02, ЗК05, СК04, СК06, СК10,ПР04, ПР06, ПР16) / практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання - здатність ефективно та безпечно користуватися послугами фінансового ринку ЗК02, ЗК05, СК04, СК06, СК10,ПР04, ПР06, ПР16) / практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання - здатність проектувати подальшу власну фінансову безпеку ЗК02, ЗК05, СК04, СК06, СК10,ПР04, ПР06, ПР16) / практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичних занять; модульний контроль (2 модулі);підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна
Умови зарахування	робота згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	Програмні результати навчання	ПР02. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

	СУНКІВ				
Лекція 1.	Сутність та значення фінансової грамотності, фінансової культури та культури фінансових стосунків	Лабораторно-практичне заняття 1 (ЛПЗ 1)	Взаємозв'язок фінансової грамотності, фінансової культури та культури фінансових стосунків. Індекс фінансової грамотності населення.	Самостійна робота	Світовий досвід в рішенні проблем підвищення рівня фінансовій грамотності населення. Динаміка заощаджень домогосподарств в Україні. Роль заощаджень домогосподарств у розвитку економіки. Переваги та недоліки крипто валюти як інвестиційного інструмента.
Лекція 2.	Особисті фінанси, формування сімейного бюджету.	ЛПЗ 2	Дохідна та видаткова частини сімейного бюджету. Методи планування сімейного бюджету. Пропозиції щодо додаткових джерел наповнення та раціональної економії витрат.		
Лекція 3.	Заощадження та інвестиції	ЛПЗ 3	Заощадження домогосподарств: сутність, види, мотиви та основні чинники. Вибір альтернативних напрямків інвестування коштів.		
Лекція 4.	Податки та податкова культура		Податки, що сплачуються з доходів та майна фізичних осіб. Податкові пільги. Відповідальність за порушення податкового законодавства.		
Модуль 2. ФІНАНСИ ДОМОГОСПОДАРСТВ ТА РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ					
Лекція 5.	Управління особистими фінансами через банківські установи	ЛПЗ 4	Поняття і види банківських депозитів. Види банківських кредитів. Кредитна угода. Умови надання споживчих кредитів. Електронні платежі та пластикові картки. Валютні операції. Системи надання гарантій вкладникам комерційних банків	Самостійна робота	Ризики банківських вкладів. Забезпечення виконання кредитних зобов'язань. Правила здійснення грошових переказів. Порівняння діяльності кредитних спілок та кредитних товариств. Тенденції залучення заощаджень домогосподарств у небанківську систему України. Поняття фінансової безпеки громадян. Критерії та індикатори особистої фінансової безпеки. Оцінка внутрішніх і зовнішніх загроз особистій фінансовій безпеці.
Лекція 6,7	Упнявління особистими фінансами через спеціалізовані кредитно-фінансові інститути	ЛПЗ 5,6	Характерні риси діяльності договірних фінансових посередників. Особливості функціонування інвестиційних фінансових посередників. Недержавні пенсійні фонди. Основні види страхових послуг.		
Лекція 8.	Фінансове шахрайство та фінансова безпека	ЛПЗ 7	Фінансове шахрайство, його сутність та основні види. Способи фінансового шахрайства в Інтернеті. Поняття фінансової безпеки громадян.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – К., 2019. – 272 с.
2. Фінансово-економічна грамотність: підручник: у 2-х ч. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. В. Димченко. Київ: Кондор, 2017. Ч. 1
3. Фінансово-економічна грамотність: підручник: у 2-х ч. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. В. Димченко. Київ : Кондор, 2018. Ч. 2 - 400 с.
4. Фінансова грамотність: інтерактив. електрон. посіб. / авт. кол.; за ред. Т. С. Смовженко; М-во освіти і науки України. Київ, 2014. 1 електрон. диск.
5. Фінансова грамотність: робочий зошит для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти всіх спеціальностей; авт.-уклад. О. В. Жилякова, Т. О. Ставерська, Г. Г. Лисак. Харків: ДБТУ, 2024. 65 с. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/54509>

Методичні матеріали

1. <http://uainsur.com>
2. <https://www.mof.gov.ua/uk>
3. <https://bank.gov.ua>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.